

การประยุกต์วิถีพุทธ กับการจัดการสมัยใหม่

นายขวลิต พิชาลัย

ผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ๒๕๕๑

๑. คำนำ

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมากมาย ทั้งทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยี มีลักษณะเข้าสู่เทคโนโลยีไร้พรมแดน สามารถเชื่อมโยงข้อมูลสื่อสารและการติดต่อได้ทั่วทุกมุมโลก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาอันสั้น เป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต และสิ่งที่จะทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน องค์กรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนและแสวงหากลยุทธ์ใหม่ๆ โดยองค์กรต้องวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กรเพื่อนำมาซึ่งความได้เปรียบในการแข่งขัน สิ่งเหล่านี้้องค์การจำเป็นต้องตระหนักและคำนึงถึงในสภาวะปัจจุบันว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นใด สิ่งใดที่จะทำให้้องค์การสามารถอยู่รอดและมีความเจริญก้าวหน้าได้ จำเป็นต้องอาศัยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

การปฏิบัติงานในองค์กรใดๆ ประกอบด้วยบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหาร ซึ่งการบริหาร องค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น องค์กรต้องตระหนักถึงการวางแผน การจัดการองค์กร ภาวะผู้นำ

และการควบคุมคุณภาพองค์การ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้องค์การเกิดความมั่นคง เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่ว่าองค์การนั้นจะได้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อีกสิ่งหนึ่งที่จะทำให้การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น องค์การจึงต้องตระหนักถึงการบริหาร “บุคลากร” ซึ่งเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญโดยทำให้องค์การเกิดความเจริญก้าวหน้าอย่าง

มั่นคง แต่เนื่องจากพื้นฐานของมนุษย์นั้นมีความโลภ ซึ่งสามารถจะก่อให้เกิดวิกฤตขึ้นได้ในระดับองค์การ และในฐานะที่คนไทยส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน ผู้เขียนจึงเล็งเห็นถึงการประยุกต์วิถีพุทธกับการจัดการสมัยใหม่เพื่อลด ละ เลิกจากความโลภ และทำให้การวางแผนการจัดการองค์การ ภาวะผู้นำและการควบคุมคุณภาพองค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

๒. การบริหารแนววิถีพุทธมีลักษณะและวิธีการเข้าถึงธรรมชาติของมนุษย์ ได้อย่างไร

๒.๑ หลักการบริหารแนววิถีพุทธมีลักษณะ

อย่างไร

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้นำเสนอกระบวนทัศน์แบบพุทธ (Buddhist Paradigm) ในการพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่า มีสาเหตุสำคัญมาแต่ภายในจิตใจของมนุษย์ทำให้มนุษย์แสดงบทบาทต่างๆ ในโลก มีสาเหตุ ๓ ประการคือ

ประการแรก คือ **ตัณหา** หมายถึง ความต้องการผลประโยชน์ แสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งเป็น

ลักษณะปัญหาสำคัญในปัจจุบัน ที่ทำให้ระบบของสังคมเป็นตัวผลักดันให้คนมีสภาพจิตใจที่แสวงหาผลประโยชน์ ใช้ระบบแข่งขัน ระบบทุนนิยม ระบบวัตถุนิยม และทำให้สังคมในปัจจุบันนี้กลายเป็นสังคมบริโภคนิยม คนในยุคปัจจุบันจึงต้องมุ่งหาผลประโยชน์ และหาวัตถุมาเสพให้มากที่สุด ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม

ประการที่สอง คือ **มานะ** หมายถึง ความต้องการอำนาจหรือแสวงหาความยิ่งใหญ่ในด้านต่างๆ

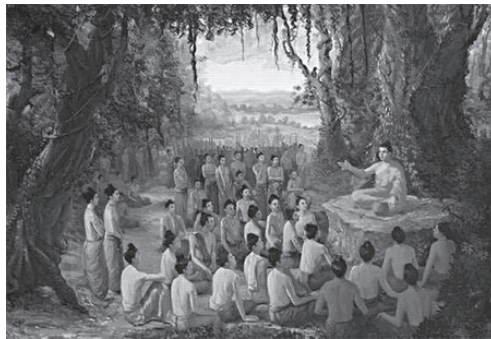
ประการที่สาม คือ **ทิฐิ** หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ความยึดถือในแนวความคิด ลัทธิความเชื่อ อุดมการณ์ ศาสนา มองว่าสิ่งที่ตัวเองเห็นหรือยึดถือเท่านั้นเป็นจริง ถูกต้อง

โดยสรุป หลักการและแนวทางการบริหารที่แฝงคุณค่าทางสังคมที่มุ่งไปสู่การยืนยันสถานภาพเดิมและนำไปสู่การผลิตซ้ำระบบทุนนิยม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์คลาสสิก และนีโอคลาสสิก ซึ่งครอบงำคนส่วนใหญ่ของโลกตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มีส่วนอย่างสำคัญในการก่อให้เกิดชะตากรรมรอบด้านดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ขณะที่การบริหารแนวจิตวิถีพุทธ “ผู้บริหารองค์การจะต้องกำกับดูแลให้พนักงานมี ตัณหา มานะ และทิฐิ ในระดับพอดี” โดยใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความมั่งคั่งที่ยั่งยืน คือ **“ทิฐุธรรมมีกัตถประโยชน์”** หรือธรรมอันเป็นเหตุให้ได้ประโยชน์ ปัจจุบันประกอบด้วยหลัก ๔ ประการดังนี้ ประการแรก อุฏฐานสัมปทา หมายถึง ความขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจการ

หน้าที่ รู้จักจัดการงานในการหาทรัพย์หรือรู้จักทำมาหาเลี้ยงชีพ ประการที่สอง อารักขสัมปทา หมายถึง รู้จักรักษาทรัพย์ที่ทำมาได้ รู้จักออมและลงทุน ประการที่สาม กัลยาณมิตตา หมายถึง คบแต่คนดีเป็นมิตร รู้จักคบคนที่จะเกื้อกูลแก่การงานและทำให้ชีวิตมีความดี ความงาม มีความเจริญก้าวหน้า ประการที่สี่ สมะชีวิตา หมายถึง ใช้จ่ายเลี้ยงชีพให้เหมาะสมกับฐานะ มีหลักการใช้จ่ายอย่างพอดี ไม่ฟุ่มเฟือย

๒.๒ การบริหาร แนววิถีพุทธมีวิธีการเข้าถึง ธรรมชาติของมนุษย์ได้ อย่างไร

แม้ว่าหลักการและแนวทางการบริหารงานยุคใหม่ภายใต้ภูมิทัศน์การแข่งขันใหม่ ให้ความสำคัญต่อคนในองค์กรในฐานะที่เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า เห็นประโยชน์ของการใช้พลังของทรัพยากรปัญญา และกระตุ้นให้บุคลากร รวมทั้งลูกจ้างสร้างความคิดใหม่ๆ ก็เพื่อแปลงสภาพพลังแห่งความคิดหรือทรัพยากรปัญญาที่ทรงคุณค่าให้เป็นทุนปัญญา เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จและประสบความสำเร็จ คือ องค์การมีกำไรและอยู่รอดได้ทั้งนี้โดยอาศัยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยหนุน แต่หลักการและแนวทางดังกล่าวก็ยังคงมีทัศนะที่คับแคบเกี่ยวกับคน เพราะยึดถือคนเป็นหน่วยผลิตและหน่วยบริโภค ในฐานะปัจจัยที่สร้างผลกำไรสูงสุด ขาดความเชื่อมโยงกับระบบองค์รวมทั้งหมดของมนุษย์ ธรรมชาติและสังคมซึ่งสามารถอุปมาอุปไมยได้ตามกรอบแนวคิดที่พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ได้แสดงไว้ในปาฐกถาธรรมเรื่อง เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ประมวลความ

ได้ว่า เศรษฐศาสตร์ และศาสตร์วิทยาทุนแขนงจากอารยธรรมตะวันตกขาดความชัดเจนเกี่ยวกับความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ถ้าเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ผิดพลาดแล้ว จะไม่สามารถเข้าถึงความจริงโดยสมบูรณ์ และจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาของมนุษย์ได้ ตลอดจน

การไร้ความสามารถในการสร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์ ธรรมชาติ และสังคม

นอกเหนือจากนี้ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ยังได้วิเคราะห์อารยธรรมตะวันตกทั้งหมดที่เป็นเสมือนหนึ่งตัวแทนอารยธรรมของโลก

ในปัจจุบัน โดยเจาะลึกลงไปถึงฐานแนวคิดที่รองรับวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในปัจจุบันว่า มีรากฐานมาจากแนวความคิด ทัศนคติ และค่านิยมที่ผิดพลาดของประเทศตะวันตกที่ครอบงำโลกอยู่ในขณะนี้ ซึ่งมีรากฐานมาจากอารยธรรมกรีก อันเป็นพื้นฐานของอารยธรรมตะวันตก แนวความคิด ทัศนคติ และค่านิยมที่ผิดพลาดที่สำคัญนั้น มีสาระสำคัญว่าเมื่อไรมนุษย์เอาชนะธรรมชาติได้ เราก็สามารถที่จะปรุงแต่ง ประดิษฐ์ สร้างสรรค์วัตถุอะไรต่างๆ ขึ้นมาบำรุงบำเรอตนให้พร้อมพร้อมเมื่อนั้น เราก็จะมีความ

สุขอย่างสมบูรณ์แล้วก็คันคอดิวิทยาการมาทำการต่างๆ ตามแนวคิดนี้ ความเจริญก็เกิดขึ้นมากมายในยุคที่ผ่านมาที่เรียกกันว่า ยุคอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมานี้เป็นวิทยาศาสตร์ที่รับใช้อุตสาหกรรม การขาดความชัดเจนเกี่ยวกับความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ภายในกรอบแนวคิดของพระธรรมปิฎกมีหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ความต้องการ การบริโภค งานและการทำงาน การแข่งขัน และการร่วมมือ สันโดษ-ค่านิยมบริโภค และการ

ผลิต ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ ความต้องการ พุทธศาสนากล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์อย่างน้อยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์ (ที่สามารถนำมาพิจารณาหลักการและแนวทางการบริหาร) ประการหนึ่ง คือ มนุษย์มีความต้องการไม่จำกัด แต่นั่นเป็นเพียงความต้องการประเภทที่ ๑ คือ ตัณหา หรือความต้องการสิ่งเสพปรนเปรอคนส่วนความต้องการประเภทที่ ๒ ซึ่งเรียกว่า จันทรหรือความต้องการคุณภาพชีวิต ที่มีความสัมพันธ์กับความ

ต้องการ คือ มนุษย์เป็นสัตว์มีศักยภาพที่ฝึกฝนพัฒนาได้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า “การบริหารจะต้องวางหลักการและแนวทางปรับเปลี่ยนความต้องการสิ่งเสพปรนเปรอแบบตัณหา ซึ่งเป็นคุณค่าเทียม มาเป็นความต้องการคุณภาพชีวิตแบบจันทร ซึ่งเป็นคุณค่าแท้”

๒.๒.๒ การบริโภค ในขณะที่หลักเศรษฐกิจศาสตร์ตะวันตกกล่าวว่าการบริโภค คือการใช้สินค้าและบริการบำบัดความต้องการ เพื่อให้เกิดความพอใจ พุทธศาสนาเห็นว่า “การบริโภค คือการใช้สินค้าและบริการบำบัดความต้องการ เพื่อให้ได้รับความพอใจโดยเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

๒.๒.๓ งานและการทำงาน ทฤษฎีจากตะวันตกมองดูการทำงานเป็นเรื่องจำใจ ทำงานแล้วได้เงินมาบริโภค จึงมีเวลาเหลือเพื่อหาความสุขสำราญยาม

พักผ่อนจากงาน “การทำงานในแง่ของพุทธศาสนาคือการทำกิจกรรมการผลิตเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ และต้องช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น”

๒.๒.๔ การแข่งขันและการร่วมมือ ทฤษฎีจากตะวันตกบอกว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องมีการแข่งขันกัน พุทธศาสนาบอกว่า มนุษย์มีธรรมชาติทั้งแข่งขันและร่วมมือ เราอาจจะเอาธรรมชาติของการแข่งขันมาใช้เป็นแรงจูงใจให้คนร่วมมือกัน “ความร่วมมือแท้คือการร่วมมือกันในความพยายามที่

จะสนองความต้องการคุณภาพชีวิต” แต่มีใช้เพื่อคุณค่าเทียมเหมือนแนวคิดแบบตะวันตก มนุษย์จะแข่งขันกันสุดชีวิต จิตใจ เพื่อช่วงชิงตำแหน่ง หรือล่าผลประโยชน์

๒.๒.๕ สันโดษ-ค่านิยมบริโภค ในพุทธศาสนา “ความสันโดษเกี่ยวกับคุณภาพและความต้องการของมนุษย์ไม่มีความต้องการเทียม ไม่เห็นแก่ความต้องการประภูลิพรนเปรอ แต่มุ่งไปสู่ความต้องการคุณภาพชีวิต” สันโดษคือความยินดีในสิ่งตนได้ ความพอใจในสิ่งตนมีแต่ไม่ได้หมายถึงการอยู่กับที่หรือไม่ทำอะไรเพิ่มเติม ดังนั้นสันโดษจึงจำเป็นต้องมีความกระตือรือร้นและความขยันขันแข็ง และความคู่กับคุณธรรมข้อความเพียรเสมอ เพื่อจะได้ประหยัดที่ดินแรงงาน พูน และเวลาที่จะสูญเสียไปในการผลิตสินค้าเพื่อปรนเปรอตน แล้วเอาทรัพยากรและเวลาซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดไปทำงานเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อผู้อื่น

๒.๒.๖ การผลิต การผลิตแยกเป็น ๒ ประเภท คือ การผลิตที่มีค่าเท่ากับการทำลาย อาทิ การผลิตที่เป็นการทำลายทรัพยากรและทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย การผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ และการผลิตที่มีค่าเท่ากับการสร้างงานซึ่งเกิดประโยชน์ทั้งในส่วนตัวและผู้อื่น อาทิ การผลิตสินค้าและบริการ ที่จำเป็นและไม่ก่อให้เกิดมลพิษและโลกร้อน ส่งเสริมการจ้างงานควบคู่กับการพัฒนาความรู้ ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ดังนั้นการผลิตจึงมีทั้งที่ส่งผลเชิงบวกและเชิงลบ มีผลในทางเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและในทาง

ทำลายคุณภาพชีวิต “การผลิตแบบวิถีพุทธจะให้ความสำคัญต่อการส่งผลเชิงบวก ลดการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม” การผลิตดังกล่าวจึงเป็นไปเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตดั่งนั้นจึงน่าจะได้รับได้และเหมาะสมกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและการพัฒนาแบบไทย ๆ

๓. บทวิเคราะห์ว่าด้วย การประยุกต์วิถีพุทธเข้ากับการจัดการสมัยใหม่

การบริหารแบบวิถีพุทธ แม้ว่าได้มีการใช้ถึงสองพันกว่าปีมาแล้ว แต่ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่ายังทันสมัย และสามารถนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการแบบไทย ซึ่งมีชีวิตผูกพันกับทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมในทางพุทธศาสนาอย่างแนบแน่น ในการประยุกต์วิถีพุทธเข้ากับการจัดการสมัยใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Cause and Effect Relationships) ดังนี้

๓.๑ ปรัชญาและแนวคิดตามหลักพุทธธรรม มีสาระที่สำคัญอันเป็นแนวคิดร่วมสมัย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการสมัยใหม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น การวางแผน การจัดการองค์การ ภาวะผู้นำ การควบคุมองค์การ เป็นต้น

๓.๒ การจัดการเชิงพุทธจำเป็นต้องใช้ประกอบกับ การจัดการสมัยใหม่ เนื่องจากการจัดการเชิงพุทธเป็นหลักการที่เข้าถึงจิตใจของมนุษย์ มีวิธีการที่คอยควบคุมดูแลกลไกภายในใจของมนุษย์ด้วยความสมัครใจ ดังนั้น การใช้การจัดการองค์การสมัยใหม่ควบคู่กับการจัดการองค์การแนวพุทธธรรม จึงมีผลทำให้การจัดการองค์การ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพราะการจัดการสมัยใหม่นั้น เป็นสิ่งที่ทำให้องค์การเกิดผลกำไรและพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าโดยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นรูปธรรมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ง่าย ส่วนการจัดการองค์การตามแนวพุทธธรรมนั้น เป็นสิ่งที่บุคคลภายในบริษัททั้งระดับผู้บริหาร เจ้าของกิจการ และพนักงานจะต้องเห็นประโยชน์และสมัครใจนำมาใช้

ดูแลกลไกภายในจิตใจของตนเอง ซึ่งหากทุกคนปฏิบัติได้ จะส่งผลให้เกิดความร่มเย็นต่อตนเอง และทำให้เกิดความสามัคคีภายในองค์กร ลดความขัดแย้ง รวมทั้งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้า ที่มีคุณภาพสมราคาและไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตสินค้า ซึ่งในปัจจุบันการจัดการสมัยใหม่เริ่มคำนึงถึงและพยายามผลักดันให้บริษัทต่างๆ

เริ่มนำมาใช้คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) แต่ก็เป็นลักษณะบังคับมากกว่าเห็นประโยชน์ด้วยตนเองจนเกิดความสมัครใจ

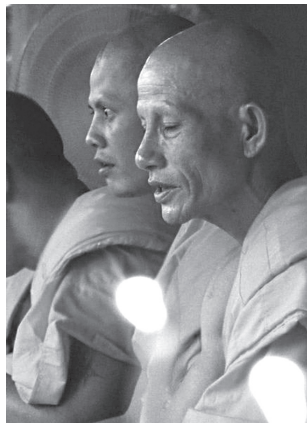
๓.๓ ในการประยุกต์วิถีพุทธเข้ากับการจัดการสมัยใหม่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดความสุขต่อพนักงาน ผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้บริโภคโดยทั่วหน้า และยังช่วยป้องกันความเสียหายของสิ่งแวดล้อมด้วย โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในการประยุกต์แนวคิดดังกล่าวเพิ่มเติม ดังนี้

๓.๓.๑ ผู้บริหารควรศึกษาถึงแนวทางในการวางแผนขององค์การตามแนวพุทธธรรมและควรส่งเสริมให้มีการศึกษาถึงหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการวางแผนกลยุทธ์ ผู้เขียนเห็นว่า ผล

จากการประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้าใช้ในการวางแผนนั้น จะทำให้พนักงานเกิดความคิดอย่างเป็นระบบ มองเห็น ปัญหาในภาพรวมและสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ตรงตาม สาเหตุ รู้จักภารกิจและความรับผิดชอบต่อองค์การ ในปัจจุบันเพื่อปรับปรุงการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา ในแผนการขององค์การ

๓.๓.๒ ผู้บริหาร

ควรศึกษาถึงแนวทางในการจัดการ องค์การตามแนวพุทธธรรมและควร ส่งเสริมให้มีการศึกษาถึงหลักพุทธ ธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการ จัดการองค์การ ผู้เขียนเห็นว่า ผล จากการประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้าม ใช้ในการจัดการองค์การนั้น ทำให้ ผู้บริหารองค์การสามารถเข้าใจจิตนิสัย ของพนักงานแต่ละคน ทำให้สามารถ แบ่งงานตามนิสัยของพนักงานแต่ละคน ส่งผลให้พนักงานทำงานได้อย่าง สบายใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๓.๓ ผู้บริหารควรศึกษาถึงภาวะผู้นำ

ตามแนวพุทธธรรมและควรส่งเสริมให้มีการศึกษาถึง หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับภาวะผู้นำ สมัยใหม่ ผู้เขียนเห็นว่า ผลจากการประยุกต์หลักพุทธ ธรรมเข้ามใช้ในการเรื่องของภาวะผู้นำ สามารถสนับสนุน ภาวะผู้นำสมัยใหม่ให้ดีขึ้น เนื่องจากพนักงานสามารถ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ พนักงาน สามารถแสดงความคิดเห็นคัดค้านกับความคิดเห็นที่ตรง กันข้ามกับขององค์การ ทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลรอบด้าน สามารถนำพ่องค์การไปสู่ทิศทางและบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๓.๓.๔ ผู้บริหารควรศึกษาถึงการ

ควบคุมคุณภาพองค์การตามแนวพุทธธรรมและควร ส่งเสริมให้มีการศึกษาถึงหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมา ประยุกต์การควบคุมคุณภาพองค์การสมัยใหม่ ผู้เขียน เห็นว่า ผลจากการประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้ามใช้

ในเรื่องของการควบคุมคุณภาพองค์การ จะช่วยในการ ควบคุมคุณภาพองค์การสมัยใหม่ ในเรื่องของการกำหนด กฎเกณฑ์กฎระเบียบขององค์การให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจาก พนักงานมีความสมัครใจที่จะควบคุมความประพฤติและ จริยธรรมของพนักงาน ยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบของ องค์การด้วยความสมัครใจ โดยไม่ต้องใช้วิธีการควบคุม ตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับขององค์การ ทำให้พนักงาน

ในบริษัทไม่เกิดความรู้สึกต่อต้าน เกิด ความสุขในการทำงาน ส่งผลให้การ ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์การ

๔. สรุป

ผู้บริหารควรศึกษาถึง แนวทางในการวางแผนขององค์การ ตามแนวพุทธธรรมและควรส่งเสริม ให้มีการศึกษาถึงหลักพุทธธรรมที่ สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการวาง จัดการสมัยใหม่ ซึ่งจะทำให้พนักงาน เกิดความคิดอย่างเป็นระบบ มองเห็น

ปัญหาในภาพรวมและสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ตรงตาม สาเหตุ รู้จักภารกิจและความรับผิดชอบของตนเองที่ ต้องปฏิบัติและเสียสละต่อองค์การ เพื่อปรับปรุงการ ทำงานของตนเองให้ดีขึ้นด้วยความเต็มใจ สามารถ ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในแผนงานของ องค์การ และเกิดสังคมการทำงานในลักษณะเกื้อกูลกัน แบบครอบครัว นอกจากนี้ ยังช่วยลดและขจัดปัญหา ความขัดแย้งด้านบุคลากรภายในองค์การ อันมีสาเหตุ มาจาก ตัณหา มานะ และทิฐิ โดยจะช่วยให้การบริหาร องค์การสมัยใหม่ในด้านการวางแผน การจัดองค์การ ภาวะผู้นำ และด้านการควบคุมคุณภาพองค์การ ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการดียิ่งขึ้น เกิดความร่วมมือในลักษณะเชิงบวก เพราะมีหลัก ธรรมพระพุทธศาสนาอยู่ในจิตใจของพนักงาน ทำให้ เปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม จากความโลภ เป็น ความเสียสละ เปลี่ยนจากทำทุกอย่างเพื่อตนเอง เป็นทำเพื่อผู้อื่น และเปลี่ยนจากการบังคับ เป็นความ

สมัครใจ เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และนำไปสู่ความสมานฉันท์ และการยุติข้อขัดแย้งแบบสันติวิธี การจัดการแบบวิถีพุทธจึงไม่ล้าสมัย แต่ในทางตรงข้าม สมควรนำมาประยุกต์เข้ากับการจัดการสมัยใหม่ซึ่งเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับวิถีการพัฒนาแบบไทย ๆ และจะเกิดประโยชน์ต่อคุณค่าของการประกอบกิจการขององค์กร ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน สร้างสรรค์ความสามัคคีและความมีเอกภาพในการปฏิบัติงานเป็นทีมขององค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างยั่งยืนตลอดไป

บรรณานุกรม

ชวลิต พิชาลย์. ๒๕๒๓. เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย. สามานี มณีศิริ (บรรณาธิการ).

นิต้า ๒๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.

ชูเมกเกอร์, อี. เอฟ. ๒๕๒๔. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์.

ทิพย์วรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. ๒๕๔๖. ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ : Modern Organization Theory.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บุญชนะ อัตถากร. ๒๕๓๑. ประสบการณ์ในการใช้ธรรมะแก้ปัญหาชีวิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

บุญทัน ดอกไธสง. ๒๕๒๘. การบริหารเชิงพุทธ : กระบวนการทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

_____. ๒๕๓๒. การบริหารเพื่อการสร้างสรรค์ : K.S.M. Model. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์

_____. ๒๕๓๕. การจัดการองค์การ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. ๒๕๒๖. พุทธธรรมกับสังคม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.

ประเวศ วะสี. และ ส. ศิวรักษ์. ๒๕๒๕. ศาสนาเพื่อสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมล คีมทอง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). ๒๕๓๕. พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๕.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก.

_____. ๒๕๓๙. ถึงเวลา มารื้อปรับระบบพัฒนาคนกันใหม่. กรุงเทพฯ : แพลน ฟรันทิง.

_____. ๒๕๔๒ก. ความสำคัญและการรักษาพระไตรปิฎก. เก็บเพชรจากพระไตรปิฎก.

_____. ๒๕๔๒ข. วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยาม.

_____. ๒๕๔๓ก. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. ๒๕๔๓ข. พุทธธรรม (ฉบับขยายความ). พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). ๒๕๔๓ค. ทางออกจากระบบเศรษฐกิจที่ครอบงำสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ :

บริษัทสหธรรมิก.

_____. ๒๕๔๔ก. แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร.

_____. ๒๕๔๔ข. พุทธธรรม (ฉบับเดิม). พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมสภา.

Every day may not be good... but there's something good in every day.

ทุกวันอาจไม่ได้เป็น “วันที่ดี” แต่ก็ยังคงมี “สิ่งดี” ในทุกๆ วัน...